

Versenykiírás

XXXIV. Teleki Pál Kárpát-medencei Földrajz–Földtan Verseny 2025/2026. tanév

A verseny kiírója és rendezője:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

Szakmai együttműködők:

- Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium
- Bükk Nemzeti Park Igazgatóság (Eger)
- ELTE TTK
- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem (Eger)
- TIT Szövetség tagegyesületei

Határon túli szakmai partnerek:

- Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete (Szabadka)
- GENIUS Jótékonyági Alapítvány (Beregszász)
- Kárpátaljai Magyar Pedagógus-szövetség (Beregszász)
- Mentor TT – Felvidéki Tehetségsegítő Tanács (Galánta)
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász)
- Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Csíkszereda)
- Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Komárom)
- Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete (Újvidék)

Támogatóink:

- Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
- Kulturális és Innovációs Minisztérium – Nemzeti Tehetség Program (NTP)
- Földtudományi Civil Szervezetek Közössége
- Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. – Nemzeti Együttműködési Alap (NEA)
- Nemzeti Park Igazgatóságok
- CSFK Földrajztudományi Intézet
- Földgömb magazin
- Alapítvány A Közjóért
- Magyar Földrajzi Társaság
- Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat
- Magyarhoni Földtani Társulat
- Miskolci Egyetem Műszaki és Földtudományi Kar
- SZTE Földrajzi és Földtudományi Intézet
- Béres Zrt.
- TermészetBÚVÁR Alapítvány

A verseny szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos információk a Magyar Természettudományi Társulat www.mtte.hu honlapján olvashatók.

A versenyt a Magyar Természettudományi Társulat (továbbiakban: MTT) földrajz–földtan témakörben magyarországi és külföldi, magyar anyanyelvű iskolák hetedik és nyolcadikos (13–14 éves) tanulói számára hirdeti meg **két kategóriában, megadott 2 témakör szerint. Függetlenül attól, hogy a versenyző 7. vagy 8. osztályos, indulhat a két témakör bármelyikén, aszerint, hogy az adott tanévben mit tanul a tanórákon. Arra azonban nincs lehetőség, hogy egy tanuló két egymás utáni tanévben ugyanabban a témakörben versenyezzen!**

A verseny magyarországi fordulói és a Kárpát-medencei döntőre az MTT központi feladatalapokat készít a versenykiírásban megadott ismeretanyagból.

A verseny három fordulóból áll:

- 1) iskolai/Budapesten kerületi
- 2) vármegyei/Budapesten fővárosi
- 3) Kárpát-medencei döntő

Minden, a versenyen részt vevő iskolának az első fordulót megelőzően regisztrálnia kell az MTT honlapján az ott leírt útmutató szerint. Regisztráció csak az iskoláktól fogadható el.

Az iskolák regisztrációját 2025. október 1. és 2026. február 10. között várjuk.

Határidőn túli regisztrációra nincs lehetőség!

A **vármegyekben** a regisztrált iskolák, **Budapesten** a kerületi versenyfelelősök **2026. február 23-tól** tölthetik le a központi feladatsort az iskolai, illetve kerületi forduló lebonyolításához.

A verseny ismeretanyaga és fordulói:

1. Vármegyekben iskolai/Budapesten kerületi forduló: 2026. február 25. szerda 15:00 óra

A **vármegyekben** a verseny első fordulóját az MTT által biztosított egységes központi feladatlapal az iskolák szaktanárai szervezik meg. Az iskola feladata a feladatlapok nyomtatása, a verseny lebonyolítása, a továbbjutók adatainak megküldése a vármegyei versenyfelelősnek. határidő: 2026. március 6.

A verseny vármegyei fordulóról tájékozódás céljából a vármegyei TIT Szervezetek, és a kijelölt iskolák versenyfelelőseivel kell felvenni a kapcsolatot. A vármegyei felelősök elérhetőségét az MTT honlapján (www.mtte.hu) tesszük közzé 2025. szeptember 30-ig.

Minden vármegyében a vármegyei versenyfelelős határozza meg a vármegyei döntőbe jutás feltételeit, melyet egyedi versenykiírásban tesz közzé 2025. szeptember 30-ig bezárólag, amit az intézménye honlapján hoz nyilvánosságra és e-mailben megküldi vármegyei iskoláiba.

Budapesten a kerületi versenyfelelősök feladata a feladatlapok nyomtatása, a verseny lebonyolítása, az értékelés és az eredménylista megküldése az MTT-be. Kerületenként a **kettő - kettő** legmagasabb pontot elért tanuló nevezhető a budapesti döntőre.

A központi feladatlap 100 pontos, megoldásának időtartama 100 perc.

Ha az iskolai, illetve a kerületi fordulón holtverseny alakulna ki, a sorrendet a szaktanárok döntsék el az MTT által javasolt „feladatok erőssorrendje” alapján, mely a megoldási útmutatóban lesz olvasható.

A vármegyekben az iskolák megküldik a vármegyei versenyfelelősöknek a továbbjutók adatait 2026. március 6-ig. Budapesten a kerületi versenyfelelősök, a vármegyekben a vármegyei versenyfelelősök az MTT-nél nevezik be a második fordulóba jutott diákokat. E-mail-cím: mtte.versenyek@mtte.hu

Határidő: **2026. március 12.**

Az iskolai/kerületi forduló ismeretanyaga:

Mindkét témakörcsoportnál a társadalomföldrajz (a társadalmi és a gazdaságföldrajzi ismereteket öleli fel, amik a megadott tankönyvekben és a munkafüzetekben szerepelnek

I. Témakörcsoport:

- Térképészeti, közzettani alapismeretek, az időjárás és éghajlat elemei.
- A Föld belső és külső felépítése, a természet erői.
- Kőzetlemezek mozgásai.
- A Föld története, külső erők felszínformálása.
- Magyarország természetföldrajza.
- Magyarország népessége és települései.

II. Témakörcsoport:

- Térképészeti, közzettani alapismeretek, az időjárás és éghajlat elemei.
- A Föld belső és külső felépítése, a természet erői.
- A Föld története, külső erők felszínformálása.
- Európa természetföldrajza. (Európa földrajzi helyzete, határai, felszíne, felszínének kialakulása, éghajlata, vízrajzának jellemző vonásai, természetes növényzete.)
- Dél-, Nyugat-, és Észak-Európa országainak természet- és társadalomföldrajzi jellemzői.

2. Vármegyei/fővárosi forduló:

2026. április 24. péntek 15:00 óra

A **vármegyei** forduló megvalósításában a vármegyei TIT szervezetek, ennek hiányában a kijelölt iskolák segítenek. A vármegyei forduló részvételi díját – melynek összege maximum 3.000Ft/fő lehet - a vármegyei szervező határozza meg és teszi közzé a vármegyei versenykiírásban.

A **fővárosban** a versenyt a Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8.) rendezi meg Kádárné Szalay Eszter vezető szaktanár koordinálásával.

Elérhetősége: szter@fazekas.hu; Tel: 06 -70 /580 9433; 210 - 1030/248 (mellék).

A vármegyei/budapesti döntőn a versenyzők az MTT által összeállított központi feladatlapot oldanak meg. A központi feladatlap 100 pontos, megoldásának időtartama 100 perc.

A dolgozatokat központi javítókulcs alapján a helyi versenybizottság javítja és értékeli. A **vármegyéből** témakörönként a legmagasabb pontszámot elérő **egy-egy** versenyző, aki lehet 7. vagy 8. osztályos tanuló, a **fővárosból** témakörönként a legmagasabb pontszámot elért **három-három** 7. vagy 8. évfolyamos tanuló jut a Kárpát-medencei döntőbe.

Ha a versenyző a vármegyei/fővárosi fordulón nem jelenik meg a megadott időpontban (nap, óra) akkor a versenybizottság a versenyzőt kizárja a versenyből! A versenyző kizárólag abban a vármegyében versenyezhet, ahol iskolába jár.

A vármegyei/fővárosi forduló eredményeit a „Hozzájáruló nyilatkozat”-tal együtt a versenyt rendező intézmény juttatja el az MTT-be, ezzel nevezi be a döntőbe jutott diákokat/diákokat.

Beküldési határidő: 2026. május 4.

Az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági résztvevők a helyi fordulók legjobbjaiból kerülnek a Kárpát-medencei döntőbe. Az MTT-vel előzetesen egyeztetett és megállapított létszámkeret alapján személyüket a határon túli versenyszervezők jelölik ki.

A **külhoni** versenyszervezőknek szintén **2026. május 4-ig** kell benevezniük a Kárpát-medencei döntőbe bejutott diákokat. Nevezés: mtte.versenyek@mtte.hu e-mail címen.

A vármegyei/budapesti döntő ismeretanyaga:

Mind a két témakörcsoport részére az iskolai, kerületi forduló ismeretanyaga kibővül a következőkkel:

I. Témakörcsoport:

- Magyarország társadalomföldrajzi ismerete.
- Kárpát-medence nagytájai.
- Európa természetföldrajza. (Európa földrajzi helyzete, határai, felszíne, felszínének kialakulása, éghajlata, vízrajzának jellemző vonásai, természetes növényzete.)
- Európa általános társadalom-gazdaságföldrajza.
- Tananyagon kívül:
- A Földgömb kijelölt, honlapról később letölthető cikkei.
- Teleki Pál élete és munkássága (www.mtte.hu)

II. Témakörcsoport:

- A földrajzi övezetesség: éghajlati övezetek a Föld felszínén (az egyes övezetek jellemzése minden éghajlati elemre kitérően).
- Az övezetek jellemző talaja, növényzete, vízrajza.
- Kőzetlemez mozgásai.
- Afrika természeti és társadalmi ismerete.

Tananyagon kívül:

- A Földgömb kijelölt, honlapról később letölthető cikkei.
- Teleki Pál élete és munkássága (www.mtte.hu)

3. Kárpát-medencei döntő:

2026. június 5 - 6 - 7. (péntek–szombat–vasárnap)

Helyszíne: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem – Eger

A Kárpát-medencei döntő fordulói:

- írásbeli
- terepgyakorlat
- szóbeli

A versenyzők az első, írásbeli fordulót az MTT által összeállított központi feladatlap megoldásával teljesítik. A feladatlap 100 pontos, a megoldás időtartama 100 perc.

A Kárpát-medencei döntő második fordulója gyakorlati jellegű. Terepbejárásból és a terepbejáráson bemutatottak alapján készített feladatsor megoldásából áll.

A Kárpát-medencei döntő harmadik fordulója a szóbeli verseny. A versenyző a szóbeli előadás előtti felkészülés ideje alatt jegyzeteket készíthet. A szóbeli versenyen csak a szervezők által biztosított falitérképek, atlaszok használhatók.

A szóbeli tételei az ismeretanyagban megadott tananyaghoz kapcsolódnak, de nem egy-egy tankönyvi „leckére”, hanem az összefüggések meglátására, problémák megoldására épülnek.

A versenyzők és a felkészítő tanárok emléklapot kapnak. A verseny első hat helyezettje és felkészítő tanára oklevelet és különdíjakat kap, míg az első helyezett diák és tanára a Teleki Pál érem elismerésben is részesül. Az egyes fordulók győzteseit is jutalmazzuk.

A Kárpát-medencei döntő ismeretanyaga:

I. Témakörcsoport:

- Kárpát-medence nagytájai
- Magyarország természeti és társadalomföldrajzi ismerete.
- Európa természetföldrajza. (Európa földrajzi helyzete, határai, felszíne, felszínének kialakulása, éghajlata, vízrajzának jellemző vonásai, természetes növényzete.)
- Európa általános társadalom-gazdaságföldrajza. Az Európai Unió jellemzői, intézményei.
- Közép-Európa és a Magyarországgal határos országok természet- és társadalomföldrajzának ismerete.
- Földgömb később kijelölt, letölthető cikkei
- Teleki Pál élete és munkássága; letölthető: www.mtte.hu,
- Alapvető térképészeti, közzettani-földtani ismeretek.
- Tengerek, óceánok földrajza.
- Kőzetlemez-mozgások.
- Külső erők felszínformálása.
- A Föld története.
- A döntő szakmai terepbejárásán szerzett ismeretanyag.

II. Témakörcsoport:

- Európa természetföldrajza. (Európa földrajzi helyzete, határai, felszíne, felszínének kialakulása, éghajlata, vízrajzának jellemző vonásai, természetes növényzete.)
- Európa általános társadalom-gazdaságföldrajza. Az Európai Unió jellemzői, intézményei.
- Dél-, Nyugat-, és Észak-Európa országainak természet- és társadalomföldrajzi jellemzői.
- Földrajzi vízszintes és függőleges övezetesség. (A Föld éghajlatai, vízrajza, talaja, növényzete.)
- "Távoli kontinensek" természet és társadalomföldrajzi ismeretei. (Afrika, Amerika, Ázsia, Sarkvidékek, Ausztrália és Óceánia.)
- Tengerek, óceánok földrajza.
- Kőzetlemez-mozgások.
- Külső erők felszínformálása.
- A Föld története.
- Földgömb később kijelölt, letölthető cikkei.
- Teleki Pál élete és munkássága; letölthető: www.mtte.hu,
- Alapvető térképészeti, közzettani-földtani ismeretek.
- A döntő szakmai terepbejárásán szerzett ismeretanyag.

Ajánlott tankönyvek:

- Természettudomány 5. o.: <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-TER05TA>
- Természettudomány 5. o.: <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-TER05TB>
- Természettudomány 6. o.: <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-TER06TA>
- Természettudomány 6. o.: <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-TER06TB>
- Földrajz 7.-8. o.: <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-FOL78TA>
- <https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-FOL78TB>
- Földrajz 7. Kontinensek földrajza: MS-2609
- Kontinensek földrajza kiegészítés: MS-2979
- Földrajz 8. Közép-Európa és Magyarország: MS-2613
- Közép-Európa és Magyarország Kiegészítés: MS-2983U

A három napos Kárpát-medencei döntő technikai bonyolításához (szállás, étkezés és helyi utazások) történő hozzájárulás mértékéről a későbbiekben adunk tájékoztatást. A hozzájárulás/részvételi díj várható összege maximum 25.000Ft/fő.

Kapcsolat:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

tel: +36-1-266-1101, +36-30-296-4556

e-mail: mtte.versenyek@mtte.hu

Levelezési cím: 1137. Budapest, Jászai Mari tér 4/A I.em.1.

Szeretettel várjuk a nevező iskolákat, tanáraikat és diákjaikat.
Jó felkészülést és sikeres versenyzést kívánunk!

Budapest, 2025. június 27.

Dr. Tardy János, PhD s.k.
c. egyetemi tanár,
az MTT ügyvezető elnöke

Dr. Pajtókné Dr. Tari Ilona, PhD habil. s.k.
rektor,
az MTT Földtudományi Szakosztály elnöke